

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ГІРНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра аерології та охорони праці

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»**

*освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів
спеціальності 192 “Будівництво та цивільна інженерія”*

Видання офіційне

Дніпро
Державний ВНЗ «НГУ»

2017

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ», кафедра будівництва, геотехніки і геомеханіки

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Голінько Василь Іванович – професор, доктор технічних наук, завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Наумов Микола Миколайович – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою університету, факультету, науково-методичною комісією за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія», за поданням кафедри аерології та охорони праці. Протокол від «29» червня 2017 року № 7

Завідувач кафедри

_____ Голінько В. І.
30.06.2017

Цей стандарт не може бути повністю або частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу Державного ВНЗ «Національний гірничий університет».

ВСТУП

Цей стандарт є складовою стандартів вищої освіти Державного ВНЗ «Національний гірничий університет».

Програма навчальної дисципліни – нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійної програми (ОПП).

Навчальна дисципліна визначає комплекс модулів, що підлягають підсумковому контролю. Модуль – це задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується за допомогою певних видів навчальних занять з визначеними цілями (лекції, лабораторні, практичні, семінарські тощо). Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, створена за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в ОПП.

Навчальна програма розробляються кафедрою, яка наказом ректора закріплена для викладання дисципліни.

Програма навчальної дисципліни розробляється на весь період реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» і затверджується наказом ректора.

1. Галузь використання

Стандарт поширюється на кафедри ДВНЗ «НГУ», що здійснюють викладання фахової дисципліни «Основи охорони праці» бакалаврам з будівництва. Стандарт встановлює:

- компетенції, які має опанувати студент;
- перелік змістових модулів та інформаційну базу (навчальні елементи), яка опосередковує освітні та професійні уміння за вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази;
- позначення одиниць фізичних величин, які використовуються у навчальному матеріалі;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт придатний для сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи охорони праці» є надання знань, умінь, здатностей (компетенції) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

2.2. Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенції) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

3. Базові дисципліни

Теоретична механіка; вища математика; Вища математика, Фізика, Цивільна безпека.

4. Дисципліни, що забезпечуються

Забезпечуються дисципліни ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

5. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 3 кредити ECTS.
 Лекції – 30 академічних годин.
 Пре заняття - 15 академічних годи.
 Самостійна робота – 75 академічних годин.

6. Компетенції, що набуваються та зміст дисципліни

№	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістовні модулі
1	<ul style="list-style-type: none"> • виявляти шкідливі та небезпечні виробничі чинники та оцінювати їх вплив на працюючих; • визначати за нормативно-правовими актами гранично допустимі концентрації, величини чи рівня шкідливих чинників та відповідність стану виробничих приміщень, обладнання та параметрів технологічних процесів вимогам безпеки за окремими чинниками; • оцінювати умови праці на робочих місцях; • розробляти заходи з поліпшення умов та безпеки праці на робочих місцях; • здійснювати вибір та користуватися засобами колективного та індивідуального захисту працюючих; • визначати категорію приміщень за небезпекою враження електричним струмом та вибухопожежонебезпекою; • надавати долікарську допомогу потерпілому при нещасних випадках. 	<p style="text-align: center;">Лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ВСТУП. Поняття і предмет охорони праці. Правові та організаційні питання охорони праці Законодавча та нормативна база 2. Державне управління та організація охорони праці на виробництві. 3. Основні функції та завдання системи управління охороною праці 4. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. 5. Основи техніки безпеки на виробництві 6. Пожежна безпека. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухонебезпечності та пожежонебезпечності приміщень і зон в приміщеннях. 7. Система попередження пожеж. Система протипожежного захисту. 8. Надання першої допомоги. Заключне заняття. Модульний контроль
2	<p>Оцінювати правильність дій працівників при виникненні загрози для їх життя та здоров'я, а також при нещасних випадках на виробництві.</p> <p>Виконувати контроль шкідливих виробничих чинників на робочому місці.</p> <p>Визначати умови праці на робочих місцях.</p> <p>Вибирати профілактичні заходи, спрямовані на зниження негативного впливу шкідливих виробничих чинників на працюючих та попередження професійних захворювань.</p> <p>Забезпечувати особисту безпеку в екстремальних ситуаціях.</p> <p>Застосовувати первинні засобів пожежогасіння.</p>	<p style="text-align: center;">Практичні заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення закону України «Про охорону праці». 2. Надання першої допомоги при нещасних випадках та раптових захворюваннях. 3. Розслідування нещасних випадків виробничого характеру. 4. Протипилові засоби індивідуального захисту органів дихання. 5. Дослідження ергономічності робочого місця оператора. 6. Дослідження пожежних сповіщувачів. Модульний контроль.

7. Форма атестаційного контролю

Модульному контролю підлягає навчальний матеріал кожного модуля за видом занять окремо. Нормативні форми **модульного контролю**:

- лекційна модульна контрольна робота;
- захист лабораторних робіт;
- практична модульна контрольна робота.

Нормативна форма **підсумкового контролю** – залік.

Підсумковий контроль здійснюється як комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни без участі студента на підставі результатів модульних контролів. **Підсумковий контроль** реалізується через визначення середньозваженого бала результатів усіх модульних контролів.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (залік)	Сума	
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3 захист лабораторних робіт (максимум 20 балів)	100	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	П1	П2	П3			
10	10	10	10	10	10	5	5	5	5			

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

1. Основи охорони праці / В.І.Голінько. - Дніпропетровськ, НГУ, 2014. – 271 с.
2. Голінько В.І., Чеберячко С.І. Практикум з охорони праці. Навчальний посібник - Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2011. – 270 с.
3. Основи охорони праці: Підручник./ К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та ін. — К.: Основа, 2003 — 472 с.
4. Розслідування та облік нещасних випадків і аварій на виробництві. Методичні вказівки до самостійної роботи та практичних занять для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / М. В. Шибка, О. В. Безщасний, Я. Я. Лебедев, Г. П. Кривцун. – Д.: Національний гірничий університет, 2012. – 33 с.

5. Методичні вказівки до лабораторної роботи «Контроль шкідливих газів» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів усіх спеціальностей / Упорядн.: О.В. Безщасний, В.Г. Клочков, Я.Я. Лебедев, - Дніпропетровськ: НГА України, 2000. - 25 с.

6. Методичні вказівки до лабораторної роботи “Протипилові засоби індивідуального захисту органів дихання” з дисципліни “Основи охорони праці” для студентів усіх спеціальностей / Упорядники: В.І. Голінько, О.С. Іщенко, С.І. Чеберячко – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2003. – 17 с.

7. Методичні вказівки до лабораторної роботи “Дослідження пожежних сповіщувачів” з дисципліни “Основи охорони праці” для студентів усіх напрямів підготовки / Уклад. С.О. Сторчак, В.Ю. Фрундін, Я.Я. Лебедев, В.Г. Марченко - Дніпропетровськ: Національна гірнича академія України, 2001. - 14с.

8. Методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни “Основи охорони праці” для студентів заочної форми навчання усіх спеціальностей /Уклад. В.І. Голінько, В.Ю. Фрундін, Я.Я. Лебедев, А.А. Литвиненко - Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2006. - 15с.

9. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи охорони праці», для студентів усіх спеціальностей / Упоряд.: В.І.Голінько, О.О. Яворська, С.І. Чеберячко,. Д.: РВК НМУ. - 2010. – 35 с.

10. Голінько В.І., Чеберячко С.І., Клочков В.Г. Аналіз умов праці на робочих місцях операторів. Навчальний посібник. - Д.: Національний гірничий університет, 2007. – 120 с.

11. Моніторинг умов праці. Навчальний посібник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с.

12. Практикум по оказанию первой медицинской помощи при несчастных случаях (для иностранных студентов, обучающихся в НГУ) / В.И. Голинько, В.Е. Фрундин, Я.Я. Лебедев, С.И. Чеберячко, Г.П. Кривцун - Д.: Национальный горный университет, 2008 – 67 с.

13. Голінько В.І. Електробезпека. Навчальний посібник – Дніпропетровськ, НГУ – 2010. – 76 с.

14. Основи охорони праці: Підручник./ К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та ін. — К.: Основа, 2003 — 472 с.

15. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: Підручник. – Львів: Афіша, 2002. – 320 с.

16. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников А.В. Основи охорони праці: Навч. посібник. – Львів: Афіша, 2000. - 350 с.

10. Відповідальність за якість викладання

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.